

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 19/1540

KOMMUNAL PLANSTRATEGI 2020-2024

Saksbehandler: **Anne-Grete Øyehaug**

Arkiv: **140**

Saksnr.: **Utvalg**

Møtedato

48/20 Formannskapet

29.10.2020

61/20 Kommunestyret

12.11.2020

Kommunedirektørens forslag

I medhold av plan- og bygningsloven § 10-1 vedtas kommunal planstrategi 2020 – 2024 med følgende endringer:

1. Dokumentet får en kort omtale av samarbeidet i Smartkom- Østfold
2. Det skal beskrives hvilke innvirkninger klimaendringer har på det kommunale planarbeidet og samfunnssikkerheten i kommunen.
3. Det tas inn setning om at at klimaendringer skal vurderes i alt kommunalt planarbeid, der dette er relevant, for å ivareta samfunnssikkerheten.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 29.10.2020 sak 48/20

Behandling:

Kommunedirektørens forslag tiltrådt enstemmig.

Vedtak:

I medhold av plan- og bygningsloven § 10-1 vedtas kommunal planstrategi 2020 – 2024 med følgende endringer:

1. Dokumentet får en kort omtale av samarbeidet i Smartkom- Østfold
2. Det skal beskrives hvilke innvirkninger klimaendringer har på det kommunale planarbeidet og samfunnssikkerheten i kommunen.
3. Det tas inn setning om at at klimaendringer skal vurderes i alt kommunalt planarbeid, der dette er relevant, for å ivareta samfunnssikkerheten.

Behandling/vedtak i Kommunestyret den 12.11.2020 sak 61/20

Behandling:

Innstillingen vedtatt enstemmig.

Vedtak:

I medhold av plan- og bygningsloven § 10-1 vedtas kommunal planstrategi 2020 – 2024 med følgende endringer:

1. Dokumentet får en kort omtale av samarbeidet i Smartkom- Østfold
2. Det skal beskrives hvilke innvirkninger klimaendringer har på det kommunale planarbeidet og samfunnssikkerheten i kommunen.
3. Det tas inn setning om at klimaendringer skal vurderes i alt kommunalt planarbeid, der dette er relevant, for å ivareta samfunnssikkerheten.

Utredning:

Faktiske opplysninger

I tråd med plan- og bygningsloven (pbl) § 10-1 samt planutvalgets vedtak i sak 8/20, har det blitt utarbeidet forslag til kommunal planstrategi 2020 - 2024. Planstrategien inneholder en oversikt over Våler- samfunnet innenfor utvalgte temaer og en vurdering av alle kommunens planer. Planstrategien har blitt utarbeidet etter bred, administrativ medvirkning. Overordnede føringer, politiske vedtak og bestillinger er hensyntatt.

Planstrategien ble i planutvalgets møte 9. september vedtatt offentliggjort i minimum 30 dager før kommunestyrets sluttbehandling. I perioden for offentliggjøring har kommunen mottatt 8 uttalelser til planstrategien. Uttalelsene ligger i sin helhet som vedlegg xx – xx og oppsummeres i kort og kommenteres under våre vurderinger.

Planstrategien er laget etter bred medvirkning i egen organisasjon. I tråd med kravene i pbl har planstrategien også blitt diskutert med nabokommuner, samt i regionalt planforum med statlige og regionale myndigheter. Dokumentet inneholder vurderinger av følgende utvalgte tema:

- Befolknings- og boligutvikling
- Klima
- Sentrum og nærmiljø
- Friluftsliv
- Folkehelse
- Barnevern
- Barnehager og skoler
- Kulturtilbud
- Integrering

Vurderinger

Planstrategien viser at kommunen har flere utfordringer innenfor de utvalgte temaene og at behovet for systematisk planlegging er til stede. Kommunen har imidlertid allerede en stor planportefølje, og med en liten organisasjon kan det være utfordrende å gjennomføre alt planarbeidet. På grunn av dette har det blitt sett grundig på mulighetene for å slå sammen planer, eller å skyve noe planarbeid ut i tid.

Den store planproteføljen påpekes også av Viken fylkeskommune som stiller spørsmål om det er kapasitet til å følge opp planarbeidet i 4-årsperioden og om kommunen har prioritert strengt nok. Kommunedirektøren er oppmerksom på den svært store planporteføljen og ser fortløpende på alternative måter for å redusere omfanget, da kommunen har en presset kapasitet på utarbeidelse av planer. Samtidig som det gjøres forsøk på å redusere planomfanget, møtes kommunen stadig med ønsker og krav om utarbeidelse av flere nye planer. Noen planer må prioriteres bort.

Å stramme inn omfanget etter prioriteringer der bærekraftsmålene legges til grunn, slik det også blir påpekt av Fylkesmannen, vil vurderes fortløpende, men etter vedtak av planstrategien, da det pr nå ikke er kapasitet til å «gå flere runder» med kommunens fagpersoner.

Kommunen vil i planperioden fortløpende vurdere om planer kan slås sammen, for å redusere det totale planarbeidet. I så fall vil det være vesentlig å opprettholde framdrift på de faglige temaene som ligger i kommunedirektørens forslag.

Innspill og kommentarer:

Innspill	Kommunedirektørens kommentar
FYLKESMANNEN I OSLO OG VIKEN	
Forhold mellom klima og arealdisponering bør påpekes.	Dette tas inn i planbeskrivelsen til kommuneplanens arealdel
Oppheving av eldre reguleringsplaner i klimasammenheng	Dette vil vurderes i arbeidet med kommuneplanens arealdel
Evakueringsplan bør sees i sammenheng med helhetlig ROS, beredskapsplan og KPA	Det vil bli gjort
Fremhever viktigheten av koblingen mellom helhetlig ROS-analyse etter lov om kommunal beredskapsplikt, og ROS-analyser som skal utarbeides med hjemmel i plan- og bygningsloven. Funn fra helhetlig ROS-analyse og ROS-analysen til kommuneplanens arealdel må videre brukes i utarbeidelse av ROS-analyser på reguleringsplannivå. Disse analysene skal benyttes som beslutningsgrunnlag for å avgjøre om enkelte områder kan bebygges.	Dette vil bli gjort
Det bør også beskrives hvilke ROS-analyser og aktuelle utredninger kommunen skal ha, og hvordan ROS-analysene og andre relevante planer skal henge sammen.	Dette vil bli vurdert i arbeidet med helhetlig ROS- analyse
Det bør også beskrives hvilke innvirkninger klimaendringer har på det kommunale planarbeidet og samfunnssikkerheten i kommunen.	Tas inn i kommunedirektørens forslag til vedtak.
Den regionale planen for vannforvaltning følger opp vannforskriften og setter konkrete	Regional plan for vannforvaltning vil bli benyttet i arbeidet med hovedplan for

mål for miljøtilstanden i vannforekomstene. Nesten ingen av vannforekomstene som berører Våler kommune, oppnår i dag miljømålet. Innenfor kommunens ansvarsområder er det utfordringer knyttet til landbruk og avløp.	vannmiljø. Vansjø har hatt en svært dårlig utvikling de siste 3 årene og kommunen har flere strategier for dette i kommuneplanens samfunnsdel, herunder å sikre drikkevannskilden, samarbeid med Morsa og andre kommuner, hensiktsmessig regulering av Vansjø og å jobbe videre med spredte avløp og avrenning fra jordbruket. Kommunen jobber også med oppgradering av renseanlegg og forbedring av rutiner knyttet til avviksbehandling (fra tilsynsrunde) på minirensesanleggene.
Vi vil også be om at kommunen vurderer om det er behov for nye eller endrede planer for landbrukssektoren, for å følge opp forventninger og tiltak i vannforvaltningen.	Kommunedirektøren ser at langsiktig strategi for tildeling av smil- og dreneringstilskudd må oppdateres. Dette arbeidet vil bli prioritert.
Vi anbefaler kommunen å inkludere nasjonal jordvernstrategi i listen over nasjonale føringer i høringsdokumentet, og at føringene i den nasjonale jordvernstrategien legges til grunn for de beslutningene som fremgår av kommunens planstrategi.	Jordvern ligger som en strategi i kommuneplanens samfunnsdel.
Når det gjelder arbeidet med energi- og klimaplan, vil vi oppfordre kommunen til å blant annet legge vekt på klimatilpasning, grønn verdiskaping, redusert matsvinn, økt karbonlagring i landbruket, bruk av tre i bygg og bevaring av grønne arealer.	Våler kommune er en del av det regionale klimasamarbeidet – Klima Østfold, der kommunen får rådgivning innen klimaarbeid og klimarelaterte prosjekter. Temaene vil bli vurdert i det pågående arbeidet med klima-/ energiplanen.
Vi kan ikke se at høringsdokumentet tematiserer personer med nedsatt funksjonsevne. I den sammenheng viser vi til FN- konvensjonen for personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD), for å sikre at nødvendige hensyn tas i planleggingen.	Dette ivaretas i plan for habilitering og rehabilitering.
Med henvisning til FNs-bærekraftsmål nr. 17, vil vi peke på betydningen av samarbeid på tvers av sektorer og fag, også innad i kommunen. Planstrategien kan på enkelte områder tenke nytt og annerledes når det gjelder handlinger og tiltak enn det tradisjonell planlegging gjerne legger opp til. Tverrfaglig samarbeid er helt nødvendig. Alle ansatte i velferdstjenestene trenger kompetanse/kunnskap om hva tverrfaglig	Innspillet tas til orientering.

samarbeid er, for å få til et godt tverrfaglig samarbeid mellom velferdstjenestene. Samarbeidet må organiseres og lederforankres både politisk og administrativt.	
Den statlige eldrereformen «Leve hele livet» handler om en bred, tverrsektoriell utvikling og tilrettelegging i kommunene av det aldersvennlige samfunnet. Fokus for eldrereformen er at eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. Tidlig involvering av kommunens sentrale planleggingskompetanse kan bli avgjørende for å lykkes med reformarbeidet – for å lykkes med strategiske grep for en aldrende befolkning.	Kommunen jobber med «Leve hele livet»-reformen, men grunnet omdisponering av personale ifm korona- situasjonen, er arbeidet forsinket.
En helhetlig helse- og omsorgsplan bør omfatte alle helse- og omsorgstjenester som kommunen yter og inneholde de temaplaner som kommunen har sett behov for å lage separate planer for, som legetjenester, helsestasjon og skolehelsetjeneste, helsefremmende og forebyggende arbeid, habilitering og rehabilitering, rus og psykisk helse, demens, kompetansebehov i sektoren og annet. Planlagte rullinger av forskjellige temaplaner under punkt 5.2 Helse og velferd i planstrategien kan kanskje og inngå i denne planen.	Kommunedirektøren ser nytten av dette og vil vurdere at mindre temaplaner innlemmes i en helhetlig helse- og omsorgsplan.
Vi minner også om at det er tre lovpålagte plantyper i helse- og omsorgssektoren. De bør prioriteres i planstrategien. Det gjelder plan for habilitering og rehabilitering (jf. forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator § 5), plan for helsemessig og sosial beredskap (jf. helseberedskapsloven § 2-2) og smittevernplan (jf. smittevernloven § 7-1). Disse planene kan gjerne inngå som deler av en helhetlig helse- og omsorgsplan.	Innspillet tas til orientering.
VIKEN FK	
I forslag til planstrategi for Våler kommune beskrives det at planstrategien kan nyttes for å møte FNs bærekraftsmål og at det er en intensjon å synliggjøre hvordan kommende	Kommunedirektøren ser at det kan være både hensiktsmessig og faglig tilrådelig å utarbeide en helhetlig strategi for bruk av FN-17 med påfølgende prioriteringer og

planer vil bidra til å nå kommunens målsettinger, samt FNs bærekraftsmål. Vi råder kommunen til å bygge videre på dette og utvikle en helhetlig strategi rundt bruken av FN17 i samfunnsplanleggingen. Forslag til planstrategi beskriver hvilke bærekraftsmål de ulike planoppgavene skal svare på, og at dette kan være et verktøy for prioritering. Alternativet kan være å systematisere eksisterende og planlagte planer etter de seks innfallsvinklene. Dette utgjør en mulighet for økt grad av tverrfaglighet og helhetlig tankegang ved at ulike temaplaner og sektorplaner ses i sammenheng under de seks innfallsvinklene. Kommunen kan se videre på mulighetene for å slå sammen planområder, og behovet for nye sektorovergripende planer i lys av bærekraftsmålene.	utarbeidelse av større, sektorovergripende planer. Dette vil imidlertid innebære en stor omlegging av eksempelvis rutiner og disponering av personell, noe kommunen slett ikke har kapasitet til å gjennomføre nå. Kommunedirektøren vil forberede dette til neste runde med planstrategi og også se om det på noen områder kan jobbes mer tverrsektorielt og med større planer i perioden.
Kommunen presenterer en stor planportefølje, og VFK stiller spørsmål om det er kapasitet til å følge opp planarbeidet i 4-årsperioden. Har kommune prioritert strengt nok? Før sluttbehandling bør kommunen vurdere om det er behov for å prioritere noe strammere, og ev. legge bærekraftsmålene til grunn for prioriteringen, slik forslag til planstrategi viser.	Vi har oppmerksomhet rundt den svært store planporteføljen og ser fortløpende på alternative måter for å redusere omfanget, da kommunen har en presset kapasitet på utarbeidelse av planer. Samtidig som det gjøres forsøk på å redusere planomfanget, møtes kommunen stadig med ønsker og krav om utarbeidelse av flere nye planer. Noen planer må prioriteres bort. Å stramme inn omfanget etter prioriteringer der bærekraftsmålene legges til grunn, slik det også blir påpekt av Fylkesmannen ovenfor, vil eventuelt måtte gjøres etter vedtak av planstrategien, da vi ikke pr nå har kapasitet til å «gå flere runder» med kommunens fagpersoner.
Flere kommuner legger, i likhet med Våler, bærekraftsmålene til grunn i sitt arbeid, deriblant Indre Østfold og Marker kommuner. Dette gir muligheter for utvikling og samarbeid med andre kommuner i Viken om bruk av FN17 i kommunal samfunnsplanlegging. Kommunal planstrategi er en viktig arena for å drøfte og avklare behov for interkommunalt	Kort redegjørelse om samarbeidet i Smartkom- Østfold tas inn i kommunedirektørens forslag til vedtak.

samarbeid.	
Planstrategien bør beskrive utviklingstrekk knyttet til arealbruk i kommunen, og gjøre rede for utfordringer og muligheter i arealforvaltningen. Dette er en viktig del av begrunnelsen for behovet for rullering av kommunale planer.	Dette er beskrevet i arealstrategien i kommuneplanens samfunnsdel. Behovet for rullering av kommuneplanens arealdel samt sentrumsplan er allerede avklart.
En rekke prinsipper for arealbruk i fylkesplanen legger føringer for utviklingen i kommunen. Viktige prinsipper er blant annet: Transporteffektivitet og knutepunktutvikling. Bygge innenfra og ut. Vern av dyrket mark, naturområder og kulturminner. I rulleringen av arealdelen skal kommunen vurdere det langsiktige utbyggingsbehovet i perioden, med utgangspunkt i befolkningsutviklingen, og i forhold til arealpotten for Mosseregionen.	Dette vil bli gjort.
Vi ber kommunen om å også vurdere bruk av områdereguleringer der det er behov for å planlegge større områder i sammenheng, og der det bør ligge klare premisser til grunn for detaljreguleringsplaner som ikke er fanget opp i kommunens overordnede planverk. Behovet for slike grep kan med fordel drøftes i planstrategien.	Sentrumsplanen vil bli utarbeidet som områdeplan, slik beskrevet i dokumentet.
Klimatilpasning er viktig tema. Uavhengig av om temaet kommer i tilknytning til en klima- og energiplan eller i ROS, så er det fra 2018 kommet Statlige planretningslinjer også for dette tema i Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. Dette kan man med fordel henvise til i planstrategien.	Dette er allerede nevnt i dokumentet.
For å bidra til å redusere utslipp er effektive tiltak å øke andelen som går, sykler og reiser kollektivt, i tillegg til å øke andelen fornybare drivstoff. Derfor er det viktig med god arealplanlegging, og det er viktig at kommunen legger vekt på sin rolle som planmyndighet. Vi regner derfor med at kommunen vil arbeide videre med disse temaene i kommuneplanens arealdel.	Dette blir det jobbet med i kommuneplanens arealdel. Kommunen legger dette til grunn for videre utvikling av de tre sentrene i kommunen.

Økt satsing på fysisk aktivitet i fritid, arbeidsreiser og skole må være med i folkehelsesatsinga. Skolene må planlegges med et godt uteareal og mulighet å bruke naturen rundt til undervisning. Våler har verdsatt sine friluftsområder, og har derved grunnlag for en videre planlegging av utvikling av friluftslivet i kommunen. Det nasjonale prosjektet "Friluftslivets ferdssårer" (FFÅ) bør Våler, sammen med lokale aktører, som for eksempel DNT Vansjø, delta på. Gjennom FFÅ får kommunen et bredt kunnskapsgrunnlag for å utvikle naturmøteplasser, definere turstisatsing osv.	Pr nå har ikke kommunen ressurser til å delta i dette prosjektet.
Kirkebygden er utpekt som kommunens prioriterte tettsted, med Våk og Svinndal som mindre nærmiljøer. Her må kommuneplanens arealdel legge til rette for boligetablering nær skole, barnehage og butikk slik at en reduserer behovet for bruk av bil, og øker andelen som går og sykler. Sentrumsfunksjoner og møteplasser bør knyttes opp mot kollektivknutepunkter i alle tre av kommunens nærmiljø, samtidig som det legges til rette for gående og syklende.	Kommunen forholder seg til fylkesplanens langsiktige grenser i sin boligplanlegging. Å knytte sentrumsfunksjoner og møteplasser opp mot kollektivknutepunkt er krevende i Våler kommune, med et svært redusert kollektivtilbud, bestående av noen få bussruter. Ikke desto mindre planlegger også Våler for en framtidig redusert bruk av privatbil og for en økning av gang- og sykkelveier, både langs fylkesveier og interne veier.
STATENS VEGVESEN	
Ingen merknader. Vegvesenets medvirkning vil i større grad vektlegges i konkrete arealplaner.	
DIREKTORATET FOR MINERALFORVALTNING	
Anbefaler at det gjøres en vurdering av om eksisterende plangrunnlag i tilstrekkelig grad bidrar til å sikre god og langsiktig forvaltning av kommunens mineralressurser. Videre bør det gjøres en vurdering av om kommunen har tilgang på nødvendige mineralske ressurser for realisering av planlagt utvikling og utbygging.	Kommunedirektøren vurderer at tilgang til mineralske ressurser er tilstrekkelig. Viser for øvrig til kommentar under.
Anbefaler at temaet mineralressurser også tas inn i overordnede føringer i neste rullering av samfunnsdelen til kommuneplanen.	Innspillet tas til etterretning.
Vi anbefaler videre at det blir vurdert å utarbeide en temaplan for mineralressurser,	Pr nå har ikke kommunen ressurser til å utarbeide slik temaplan.

som inkluderer lokal forvaltning av ressursene.	
DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP	
Ingen merknader	
NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT	
NVE synes det er positivt at kommunen har satt i gang arbeid på kommuneplanens arealdel, og at en sentrumsplan for Kirkebygden skal starte etter at arealdelen er vedtatt. Disse planene vil være viktige styringsredskap for samfunnsutviklingen i kommunen.	Tas til orientering.
Det forventes at ROS-analysen vil identifisere faren for blant annet oversvømmelse, flom og skred på overordnet nivå.	Det vil bli gjort.
NVE synes det er bra at kommunedelplanen for klima og energi skal rulleres. Den rullerte planen vil bidra til god forståelse av framtidens klimaendringer og hvordan dette vil påvirke Våler kommune. Helhetlig planlegging som reduserer klimagassutslipp og tar hensyn til dagens og framtidens klimaendringer, er viktig for samfunnets sikkerhet. Vi foreslår at kommunens klima- og energiplan også tar for seg overvann som tema.	Tema overvann spilles inn til arbeidet med klima-/ energiplanen. For øvrig benytter kommunen «Overvannsveileder for kommunene i vannområdene Morsa og Glomma sør» utarbeidet i 2018.
VÅLER VANNVERK	
Fra vannverkets ståsted er det viktig å ha tett dialog på et tidlig stadige, slik at VV og VK er samstemte på temaer, som omhandler begge parter. Vannverket finner ikke noen invitasjon til et medvirkningsmøte med administrasjonen og har derfor heller ikke kunnet fremme sine synspunkter for samhandling. Dette kan bety at vannverket ikke har mulighet for å legge tilrette for samarbeidsprosjekter og i verste tilfelle vil det bli vanskelig å realisere alle kommunens planer. Dette er med henblikk på tilstrekkelig drikke - og	Medvirkningsmøtet for planstrategien var annonsert på kommunens hjemme- og facebook sider. Slike medvirkningsmøter holdes i utgangspunktet ikke for parter som skal være høringspart i saken. Vannverket ville selvfølgelig likevel vært hjertelig velkommen. Kommunedirektøren anser at vannverkets manglende, særlige invitasjon til dette møtet, ikke kan benyttes som begrunnelse for manglende tilrettelegging for samarbeidsprosjekter, da planstrategien i all

slokkevanns kapasitet.	hovedsak omhandler samfunnsplaner. Kommuneplanens arealdel og sentrumsplanen som nevnes i planstrategien, er Vannverket godt kjent med fra før.
Om sentrumsutvikling: Det er viktig at vannverket holdes i tett dialog, slik at prosjekter kan samordnes på tidlig tidspunkt.	Dette har kommunen og Vannverket allerede hatt flere møter om.
Om barnehage kapasitet: <i>«Svar fra Våler Vannverk SA: - Det skal gjøres en utredning for hvilke barnehager som kommunen ser for seg skal oppgraderes de kommende 4 år. Flere av områdene vil kreve oppgradert ledningsnett for å kunne tilfredsstille gjeldende slokkevanns behov .»</i>	Kommunedirektøren takker for at vi blir gjort oppmerksom på dette. Det er ingen umiddelbare planer om å lage en slik utredning som etterspørres her.
Om hovedplan vannmiljø: Hovedplan for vannmiljø 2018 - 2022 er i sin helhet ok. Vannverket ønsker å bli invitert med på neste revideringsfase av planen, slik at 5.0 kapitlet kan få mer teknisk innhold.	Innspill om medvirkning i utarbeidelse av denne planen er notert.
Om kommuneplanens arealdel: Vannverket har ikke blitt invitert med til arbeids møter for arealplans arbeid og har derved ikke kunnet fremme konkrete innspill/vurderinger for hvordan drikke/slokkevann kan forsynes i kommunen, slik at kommunens målsetninger kan nås. Drikkevann er et veldig viktig tema, som skal forankres riktig i planene. - Det er i forbindelse med flere av reguleringsfeltene for lite vannkapasitet ved nybygg. En av årsakene til at visse reguleringsfelter ikke har blitt utbygd, er at eierne av feltene ikke vil bære den kostnad som det koster å få frem vann, og at de hellere vil vente til andre gjør det som må til. Ved utarbeidelse av planene har det derved ikke vært fremlagt en realistisk gjennomføringsplan. Vannverket og kommunens administrasjon bør ha et møte om dette før dette fremlegges for planutvalget, om det er ønskelig for kommunen å ha dette med i deres	Kommunedirektøren finner det på sin plass å minne om at Våler vannverk ikke er en del av kommunedirektørens fagansvarlige for utredninger eller utarbeidelse av planer. Våler vannverk er en ekstern part som, på lik linje med andre får planer tilsendt ved offentlig ettersyn. Kommunedirektøren er imidlertid enig i viktigheten av tema drikke- og slokkevann og antar at dette har vært, er og vil være tema for kommunens og vannverkets månedlige faste møter.

redegjørelse.	
Tema vann fra regionalt planforum: <i>«Vannverket er forundret over at Våler Kommune svarer ut på vegne av Vannverket med fakta som ikke er helt korrekte. Det bes om at Kommunen tar kontakt med Vannverket før det kommenteres på slike saker.»</i> Det kommenteres videre detaljert på alt som menes feil ved kommunens svar.	Det minnes igjen om at Våler vannverk ikke er en del av kommunedirektørens fagansvarlige for utredninger eller utarbeidelse av planer. Møtereferatet det her kommenteres på, er et møte, der kommunens representant fikk spørsmål «over bordet» og ikke en skriftlig uttalelse. <i>Regionalt planforum er en møteplass mellom kommunene og det regionale nivået. Forumet er ment for diskusjon, samhandling og avklaring rundt større plansaker.</i> Kommunen har anledning til å ta med egne ansatte til disse møtene samt representanter for utbygger, dersom saken som skal drøftes er en «større plansak.»
NATURVERNFORBUNDET FOLLO - MOSS	
Vi ber om at intensjonen om å skape et økologisk bærekraftig samfunn via en offensiv klimapolitikk og ressursforvaltning prioriteres. Viktig at man feks i så måte fokuserer på kollektiv trafikk for å dempe bruken av private kjøretøy. Vi vet at kommunen har et godt fokus mot nedbygging av dyrka mark, men minner likevel om problemene flere andre kommuner i området har med dette.	Kommunedirektøren viser til mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel, samt kommentarer vedrørende kollektivtrafikk til Viken fylkeskommune over.
Vedrørende punktet å skape et bærekraftig velferdssamfunn vektlegges prinsippet med å koble dette mot økologisk bærekraft. Viktig også som det sies at man forholder seg til FN s 17 bærekraftsmål som forpliktet.	Tas til orientering.
Fylkesplan for Østfold (Viken). Viktig at man forholder seg til dette dokumentet, vedrørende ikke minsk føringer, knyttet til biomangfold.	Fylkesplanen er nevnt som overordnet dokument.
Når regional planstrategi for Viken vedtas i desember 2020, må det ligge en forutsetning at Våler følger opp dette lokalt.	Regional planstrategi med påfølgende utarbeidelse av regionale planer, vil ligge som overordnet føring.
FNs 17 bærekraftsmål: Viktig at pkt 7, 12, 13, 14 og 15 følges opp spesielt.	Kommunedirektøren viser til Kommunestyrets vedtak av 15. oktober: <i>«Våler kommune legger FNs 17 bærekraftsmål til grunn i arbeid med planer</i>

	<i>og prosjekter.»</i>
Vålers befolkningsvekst som er på 2,5 % pr år, som er en svært høy vekst, skaper utfordringer knyttet til arealbruk og utslipp. Dette bør følges opp med egne strategi- og tiltaksplaner. Spesielt må det fokuseres på problematikk rundt Vansjø, der for eksempel fisk har så mye giftstoffer at den ikke lenger kan spises. Man må se på utslipp, knyttet til jordbruk og annen næring for å få ryddet opp i denne alvorlige situasjonen. Men vi vil berømme kommunen for at samlet utslipp av CO 2 er gått ned de senere år, men det bør fokuseres på økte utslipp fra jordbruket. Det bør også fokuseres på vassdragene, spesielt Hobølelva med store utfordringer knyttet til utslipp fra jordbruket. Blant annet må man vurdere forbud mot høstpløying langs det og andre vassdrag.	Innspillet tas til orientering.
Det er bra at kommunen prioriterer friluftsliv. Men synd at kjøpet av Mellom-Ros, ble noe «forstyrret» av den svære hogsten i dette området, som har skadet det som tidligere var godt egnet til nettopp formålet. Dette bør unngås mest mulig i framtiden.	Hogsten på Mellom- Ros ble utført av forrige grunneier. Kommunen styrer ikke hvordan private vil forvalte sin skog.
Våler har ellers svært gode forutsetninger fra naturens side for å sikre friluftslivet, og bør legge opp en ensidig arealplan for dette.	Pr nå har kommunedirektøren, ut fra ressurs situasjonen, anbefalt å ikke utarbeide slik plan.
Viktig å fokusere spesielt på Vansjø og vassdragene som drenerer dit. Dette krever egentlig en interkommunal plan som tuftes på krav knyttet til Vassdragsloven, biomangfoldsloven og forurensningsloven. Vi regner med at vassdragets rolle som drikkevannsreservoar setter ekstra krav til resultatet av dette arbeidet.	Kommunedirektøren viser til ulike prosjekter i regi av Morsa, samt regional strategi for Mosseregionen vedrørende Vansjø i gjeldende fylkesplan: <i>«Regionen vil jobbe sammen for å sikre Vansjø som drikkevannskilde samtidig som det legges til rette for at området kan utvikles som rekreasjonsområde. Vansjø kan være en mulig ressurs i forhold til næringsutvikling, og særlig med tanke på turisme. En slik utvikling må være bærekraftig.»</i>
Så kommer en bekymring som ikke inntas i strategiplanen, slik forslaget foreligger nå: Planene for Næringspark området nordvest for eksisterende anlegg. Vi kan ikke se at	Området det siktes til inngår i en områderegulering og omtales derfor ikke i planstrategien. Innspill til planen ble behandlet ifm at planprogrammet ble lagt ut.

dette behandles i Strategiplanen og etterlyser fokus på dette.	Når det foreligger et planforslag, vil dette bli sendt ut til offentlig ettersyn.
Det er bra at man i denne kommunen legger vekt på jordvern og er tydelige på at slike arealer ikke skal bygges ned. Men forholdet til artsmangfold og biotopvern ser dessverre ut til ikke å være ivaretatt tydelig nok. Man kan tolke det som at det i beste fall er indirekte via sentralisering av boområdene til Våk, Kirkebygda og Svinndal og at de øvrige arealene derved fristilles for LNF. Men det virker ikke som dette er tydeliggjort i strategiplanen. Kan det være fordi det fortsatt er så mye av denne type områder?	Utbyggingsområder er omtalt i arealstrategien i kommuneplanens samfunnsdel, der kommunen legger fylkesplanens langsiktige grenser til grunn. Det vises for øvrig til pågående arbeid med kommuneplanens arealdel.

Oppsummering:

Slik innspill og kommentarer viser, vil det være hensiktsmessig for kommunen å tenke annerledes rundt samfunnsplanleggingen, med utgangspunkt i FN-17 og mer tverrsektorielle planer. Kommunedirektøren ser at ressurser og omfang av oppgaver ikke åpner for dette arbeidet nå, men vil fortløpende vurdere denne omleggingen av plansystemet gjennom planperioden.

Foreliggende planstrategi viser hovedtrekkene i kommunens utvikling og hvordan det tenkes å møte utviklingen gjennom planarbeid. Kommunedirektøren anbefaler at planstrategien vedtas med noen endringer, slik det framkommer av forslaget.

Vedlegg

1. Forslag til kommunal planstrategi 2020 – 2024
2. Tabell planer
3. Referat regionalt planforum
4. Uttalelse, Fylkesmannen i Oslo og Viken
5. Uttalelse, Viken fylkeskommune
6. Uttalelse, Statens vegvesen
7. Uttalelse, Direktoratet for mineralforvaltning
8. Uttalelse, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
9. Uttalelse, Norges vassdrags- og energidirektorat
10. Uttalelse, Våler vannverk
11. Uttalelse, Naturvernforbundet Follo - Moss